

На помолу жестока конфронтација САД и Кине

Пише: Дојче веле
среда, 08 фебруар 2017 10:23

И поред оштрих речи које је изговорио нови амерички министар спољних послова Рекс Тилерсон о спору у Јужнокинеском мору, стратегија САД и даље је нејасна.

Стручњаци сматрају да је Кина тренутно у предности, пише Дојче веле.

Све указује на то да је на помолу конфронтација између САД и Кине у Јужнокинеском мору. Амерички министар спољних послова Рекс Тилерсон је у јануару изјавио: “Градња вештачких острва у Јужнокинеском мору је илегално преузимање спорних подручја без обзирања на међународне норме.” А после је додао: “Морамо послати Кини јасан сигнал да треба да престане са градњом острва и да јој нећемо дозволити приступ тим острвима.”

Тилерсон се не боји сукоба са Кином, што показује и једна епизода из времена када је био шеф Управног одбора нафтног концерна Ексон, коју описује Бил Хејтон у својој књизи “Јужнокинеско море”. Вијетнам је 2008. расписао конкурс за експлоатацију нафте и гаса на том подручју. Ексон и БП су одабрани за партнере, али Кина је извршила

На помолу жестока конфронтација САД и Кине

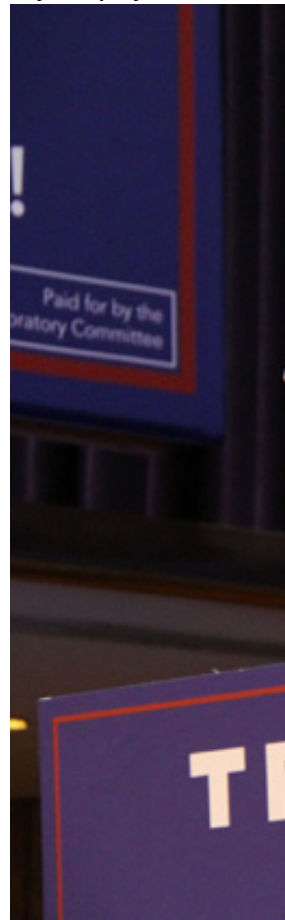
Пише: Дојче веле
среда, 08 фебруар 2017 10:23

притисак на те концерне и ставила им до знања да би они, ако наставе сарадњу са Вијетнамом, угрозили своје послове у континенталном делу Кине. БП је попустио под притиском; Ексон са Тилерсоном као шефом – није.

Оштре реакције из Пекинга

Националистичке пекиншке новине “Глобал тајмс” су, реагујући на Тилерсонову изјаву, поручиле да би блокада острва довела до војне конфронтације. Кинеско министарство спољних послова је било уздржаније и апеловало је на САД “да поведу рачуна о својим речима и делима.”

Кина је узнемирена и због тога што је Трамп у свој Савет за националну безбедност увео и свог главног стратега Стивена Бенона. Овај је – како је то написао Гардијан – у марту 2016. предвидео да би САД за пет до десет година могле да увуку Кину у рат.

САД при томе нису директно страна у територијалном спору између Кине и других земаља Јужнокинеског мора. Али, у то су умешане индиректно, јер желе да се на том подручју поштује принцип слободне пловидбе који се коси са кинеским претензијама. Осим тога, САД су, како изгледа, одлучне у намери да се супротставе економском и војном успону Кине који је већ битно променио равнотежу снага у азијско-пацифичком региону.

Правојачег

Кина своје интересе у Јужнокинеском мору спроводи неупадљиво – малим корацима, који, сваки за себе, не пружају повод за оштро реаговање. Али у свом збиру, они би били неприхватљиви. Осим тога, Кина на рафиниран начин настоји да завади поједине стране. При томе она користи свој огроман економски значај како би привукла поједине земље на своју страну или блокирала одлуке организације земаља Југоисточне Азије АСЕАН. А када то не успе, увек може да посегне и за средством војног застрашивања, јер има јаку обалску стражу и моћну војску. Кина инсистира на билатералним решењима и одбацује свако мултилатерално решење. Кина не жели ни да зна за механизме решавања конфликта као што је Правни прекоморски споразум Уједињених нација УНЦЛОС.

САД које су у годинама “борбе против терора” од 2001. биле концентрисане на Авганистан, а од 2003. на Ирак, касно су реаговале на кинеске амбиције. Године 2011. је тадашња министарка спољних послова Хилари Клинтон прогласила “Америчко пацифичко столеће”, а 2012. је председник Барак Обама најавио окретање Азији. Уследило је приметно јачање војног присуства САД у Пацифику. Савези са партнерима као што су Филипини су освежени, а унапредовало је и зближавање са Вијетнамом. Важну компоненту представља и Споразум о транспацифичком партнерству ТПП. Једанаест земаља које су део тог Споразума, без Кине, требало би да буде економска противтежа Пекингу. Влада Барака Обаме је у Јужнокинеском мору пропагирала решење спорова на бази међународних норми у оквиру међународног права.

На помолу жестока конфронтација САД и Кине

Пише: Дојче веле
среда, 08 фебруар 2017 10:23

